

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียงหรือประพันธ์ไว้ โดยการเปล่งเสียงและวางจังหวะเสียงให้เป็นไปตามความนิยม และเหมาะสมกับเรื่องทีอ่าน เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมคล้อยตามไปกับเรื่องราวหรือรสบทประพันธ์ที่อ่าน

หลักเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๑. ควรศึกษาเรื่องทีอ่านให้เข้าใจ เพื่อแบ่งวรรคตอน
๒. การออกเสียง ควรให้ดังพอเหมาะกับจำนวนผู้ฟัง ตอนใดเน้นเสียง เสียงเบา เสียงอ่อนโยน เสียงเศร้า เสียงธรรมชาติ ฯลฯ ก็ควรทำเสียงให้เป็นไปในทำนองนั้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับเรื่องราวในตอนนั้น ๆ และเสียงดังพอเหมาะกับสถานที่และจำนวนผู้ฟัง ต้องรู้จักทอดเสียงให้ตรงกับ ความหมายของข้อความทีอ่าน ต้องอ่านเน้นเสียงให้เหมือนเหตุการณ์ทีเป็นจริงมากที่สุด รู้จักวางจังหวะเสียงไว้ ตามระยะทีถูกต้อง
๓. อ่านให้คล่องและอ่านให้ถูกวรรคตอน ถูกต้องตามอักขรวิธี โดยเฉพาะ ร ล คำควบกล้ำ ต้องออกเสียงให้ชัดเจนไม่อ่านตก เติมข้อความจากต้นฉบับ
๔. อ่านออกเสียงให้เหมาะสมกับประเภทของเรื่อง เช่น ถ้าอ่านเรื่องทีให้ข้อเท็จจริงทั่วไป จะอ่านออกเสียงธรรมดา ให้ชัดเจนต้องอ่านให้เหมือนเสียงพูดธรรมดาในตอนดำเนินเรื่อง หรือบรรยายความทั่ว ๆ ไป สำเนียงต้องไม่แปร่งหรือเพี้ยนไปตามภาษาถิ่น
๕. ในระหว่างทีอ่าน ควรกวาดสายตามองตัวอักษร ต้องกวาดสายตาไปก่อนทีจะอ่านข้อความของแต่ละตอน เพื่อมิให้การอ่านต้องชะงักไม่ติดต่อกัน มีสมาธิอย่าห่วงหน้าพะวงหลังจะเป็นเหตุให้อ่านตะกุกตะกัก ไม่ราบรื่นน่าฟังคิดตามและรู้สึกคล้อยตามไปกับเรื่องทีอ่าน อย่าสັกแต่ว่าอ่าน สลับกับการเงยหน้าขึ้นมาสบตาผู้ฟัง ในลักษณะทีเหมาะสม และ ดูเป็นธรรมชาติ
๖. การอ่านในที่ประชุม ต้องยืนทรงตัวในท่าทางทีสง่า อย่านั่งใจลอยมือทีจับกระดาษอยู่ในท่าทางทีเหมาะสม ไม่เกร็ง ไม่ยกกระดาษ หรือเอกสารบังหน้า หรือไม่ถือไว้ต่ำเกินไปจนต้องก้มลงอ่านจนตัวเอง

บทอ่านร้อยแก้ว

“หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์มีความหมายอย่างยิ่งต่อชุมชนทุกหนทุกแห่งในยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ปรัชญาดังกล่าวซึ่งเน้นแนวทาง”การเดินทางสายกลาง”มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคนของสหประชาชาติที่เน้นการให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและการใช้กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนของพระราชปณิธานในการพัฒนาอันชาญฉลาดที่ได้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ปสกนิกรของพระองค์และประชาชนทั่วทุกแห่งอาณาประเทศของพระองค์ และพระราชดำริที่แสดงถึงพระวิสัยทัศน์”

(ศาสตร์ของพระราชา: ผู้นำโลกในการพัฒนาอย่างยั่งยืน)

ตัวอย่างแถบข้อความ

ในที่สุดเสียงทุกอย่างก็หมดไป คงเหลือแต่เสียงลม เสียงฝนและเสียงกระแสน้ำ
กระทบผ่านต้นอ้อ ต้นแขมและรากลำพูที่ริมตลิ่ง ธรรมชาติยังคงสำแดงอำนาจอันมหัศจรรย์
โดยปราศจากการรบกวนจากมนุษย์

ใบความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด ความคิดสำคัญของข้อความ หรือเรื่องที่อ่าน เป็นข้อความที่คลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ไว้ทั้งหมด

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความที่สำคัญ และเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดียว ๆ ได้ โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคในใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

ใจความรอง หรือผลความ (พน-ละ-ความ) หมายถึง ใจความ หรือประโยคที่ขยายความประโยคใจความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงเหตุผลอย่างถี่ถ้วน เพื่อสนับสนุนความคิด ส่วนที่มีใช้ใจความสำคัญ และมีใช้ใจความรอง แต่ช่วยขยายความให้มากขึ้น คือ รายละเอียด

หลักการจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๓. เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยภาษาของตนเอง

วิธีจับใจความสำคัญ

๑. พิจารณาทีละย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย(การเปรียบเทียบ) ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ
๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

การพิจารณาตำแหน่งใจความสำคัญ

๑. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นของย่อหน้า
๒. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางของย่อหน้า
๓. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า
๔. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

๕. ผู้อ่านสรุปขึ้นเองจากการอ่านทั้งย่อหน้า ในกรณีใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญอาจอยู่รวมในความคิดย่อย ๆ โดยไม่มีความคิดที่เป็นประโยคหลัก

ตัวอย่าง

ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า

ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน คือเข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์และความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรัก ความเมตตา ต่อเพื่อนมนุษย์ และธรรมชาติอย่างจริงใจ

ใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายย่อหน้า

ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติเกิดอาการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แข็งขาอ่อนแรง **ความเครียดจึงเป็น**

ตัวการให้แก่เร็ว

ใจความสำคัญอยู่ตอนกลางย่อหน้า

โดยทั่วไปผักที่ขายตามท้องตลาดส่วนใหญ่เกษตรกรมักใช้สารกำจัดศัตรูพืช หากไม่มีความรอบคอบในการใช้ จะทำให้เกิดสารตกค้าง ทำให้มีปัญหาต่อสุขภาพ ฉะนั้นเมื่อซื้อผักไปรับประทานจึงควรล้างผักด้วยน้ำหลาย ๆ ครั้ง เพราะจะช่วยกำจัดสารตกค้างไปได้บ้าง บางคนอาจแช่ผักโดยใช้น้ำ ผสมโซเดียมไบคาร์บอเนตก็ได้ แต่อาจทำให้วิตามินลดลง

ใจความสำคัญอยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า

การรักษาศิลปะเพื่อบังคับตนเองให้มีระเบียบวินัยในการกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น เรามาอยู่วัด มาบวชขานหม่อมขาน ไม่ใช่ถือแต่ศีลแปดข้อเท่านั้น แต่เราต้องนึกว่าศีลนั้นคือความมีระเบียบ มีวินัย เราเดินอย่างมีระเบียบมีวินัย นั่งอย่างมีระเบียบ กินอย่างมีระเบียบ ทำอะไรก็ทำอย่างมีระเบียบนั้นเป็นคนที่มีศีล ถ้าเราไม่มีระเบียบก็ไม่มีศีล

ใจความสำคัญไม่ปรากฏในส่วนใด ต้องสรุปเอง

การเดิน การว่ายน้ำ การฝึกโยคะ การออกกำลังกายด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการหายใจลึก ๆ ล้วนมีส่วนทำให้สุขภาพแข็งแรง

ใจความสำคัญ คือ การทำให้สุขภาพแข็งแรงทำได้หลายวิธี

ใบงานเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทความ แล้วตอบคำถาม

รถม้า นับเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองลำปาง มีครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๘ โดยอพยพมาจากพระนครหลวงหลังจากที่เกิดมีรถยนต์วิ่งกันขวักไขว่ การใช้รถม้าในปัจจุบันของนครลำปางส่วนใหญ่ใช้เป็นพาหนะนำนักท่องเที่ยวชมรอบเมืองกับรถรับจ้าง และผู้ขับขี่เองก็ต้องมีใบอนุญาตขับขี่ด้วย ส่วนม้าต้องใช้วัสดุสีดำเป็นทึบทั้งตัวทั้งสองข้าง เพื่อไม่ให้ม้ามองเห็นสิ่งรอบข้าง ให้มองเห็นเพียงท้องถนนเท่านั้น

ใจความสำคัญของบทความนี้ คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ๗๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ใจความสำคัญคือ รถม้า นั่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองลำปาง

แบบทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

๑. เมื่ออายุ ๕๐ ปีขึ้นไปกระดูกอ่อนที่หุ้มอยู่ที่ปลายกระดูกจะถูกทำลายมากขึ้น ในขณะที่การสร้าง
ทดแทนลดลง ทำให้กระดูกอ่อนที่หุ้มข้อบางลงเกิดเป็นแผลและไม่เรียบ ผลของการถูกทำลายที่กระดูกอ่อนที่
ข้อจะทำให้บริเวณเนื้อกระดูกซึ่งอยู่ด้านล่างขัดสีกัน เมื่อมีการเคลื่อนไหว ทำให้เกิดการอักเสบ ปวด และบวมที่
บริเวณข้อความสามารถในการเคลื่อนไหวไม่ว่าจะเป็นการยืน เดินหรือนั่งลดลง

ใจความสำคัญ คือ

.....
.....
.....

๒. การออกกำลังกายไม่ได้มีผลเฉพาะต่อกล้ามเนื้อเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการทำงานของระบบสมอง
และระบบประสาทอีกด้วย มีงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยแพทย์ฮาร์วาร์ดพบข้อสนับสนุนยืนยันว่า ทุกครั้งที่มีการ
ออกกำลังกาย กล้ามเนื้อจะคลายตัวและหดตัว เช่น กล้ามเนื้อแขน กล้ามเนื้อขา จะมีการส่งสารเคมีที่ช่วย
ในการซ่อมแซมเสริมสร้างส่วนที่สึกหรอ โดยสารนี้จะออกจากกล้ามเนื้อและกระจายไปตามการไหลเวียนของ
โลหิตผ่านเข้าไปสู่สมอง ช่วยให้เซลล์ประสาทมีการแบ่งตัวหรือสร้างเส้นใยต่อเชื่อมโยงเครือข่ายทำให้กระแส
ประสาทเดินทางได้สะดวก จึงส่งผลดีต่อความสามารถในการเรียนรู้ การจดจำ หรือการพัฒนาความรู้
ความชำนาญต่าง ๆ ทำให้เกิดความฉลาด หากสมองใครมีสารชนิดนี้น้อย ความสามารถในการเรียนรู้จะต่ำ

ใจความสำคัญ คือ

.....
.....
.....

๓. ตั้งแต่ในสมัยโบราณขนมหวานของไทยส่วนใหญ่ประกอบด้วยแป้ง ทำจากข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียว น้ำตาล
ทำจากมะพร้าวหรือตาลและกะทิ วัตถุดิบที่ใช้ทำของหวานดังกล่าวเป็นของที่มีอยู่มากมายในแต่ละท้องถิ่น
ทั่วประเทศ ขนมหวานของไทยยังหนีไม่พ้นส่วนผสมทั้ง ๓ ชนิดนี้ เช่น ขนมเปียกปูน ขนมใส่ไส้ ขนมถ้วย
ขนมครองแครง ฯลฯ ขนมบางชนิดมีการดัดแปลงแต่งเติมด้วยส่วนผสมอื่น ๆ ที่ทำได้ในพื้นที่บ้าน เช่น

ข้าวต้มผัด ตะโก้เผือก ขนมตาล ฟักทองแกงบวด ฯลฯ เพิ่มสีสันและความหอมชวนกินจากใบไม้และดอกไม้ตามธรรมชาติ เช่น ขนมชั้นใบเตย ช่อม่วง ฯลฯ

ใจความสำคัญ คือ

๔. เพลงกล่อมเด็กนั้นไม่ว่าจะเป็นเพลงที่จดจำต่อ ๆ กันมา หรือนำเพลงพื้นบ้านของผู้ใหญ่มาร้องกล่อมเด็กหรือผูกเนื้อความขึ้นมาใหม่ เนื้อหาในเพลงมักจะแสดงอารมณ์และความรู้สึกส่วนตัวของผู้ร้อง เช่น เรื่องความรักของหนุ่มสาว อารมณ์กตัญญูของผู้ร้องที่เกิดจากความยากจน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความรู้สึกไม่พึงพอใจพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ซึ่งผู้ร้องจะล้อและเสียดสีเป็นบทร้องในเพลงกล่อมเด็ก

ใจความสำคัญ คือ

๕. แม้ชาจะเป็นที่นิยมของคนทั่วโลกแต่ทราบไหมว่า จริง ๆ แล้วจีนเป็นชาติแรกที่อยู่จักการดื่มชา ชาเป็นพืชสมุนไพรชนิดหนึ่งที่สูงตามป่าเขาสูงที่มีอากาศหนาวเย็น ชาถูกค้นพบโดย “ลวกู” นายพรานที่เข้าไปล่าสัตว์และเก็บสมุนไพร วันหนึ่งในขณะที่พักแรมกลางป่าอยู่นั้น ลวกูไม่สามารถหาน้ำสะอาดดื่มได้ จึงได้นำน้ำที่ขังอยู่ในรอยผ่าเท้าของสัตว์มาดื่ม แต่ด้วยความที่น้ำนั้นขุ่นมาก ลวกูจึงได้เด็ดใบไม้รอบ ๆ ต้มลงไปดื่ม และเมื่อได้ดื่มลวกูก็ต้องประหลาดใจ เพราะน้ำมีกลิ่นหอมชวนดื่มและมีรสชาติชุ่มคอเป็นอย่างมาก หลังจากที่ค้นพบว่าใบไม้ชนิดใด ลวกูจึงนำติดตัวกลับไปดื่มที่หมู่บ้าน จนกระทั่งแพร่หลายออกไป และมีผู้นำไปถวายแด่องค์ฮ่องเต้ในสมัยนั้นเสีย ซึ่งเป็นที่โปรดปรานยิ่งนักทำให้ใบชาเป็นที่นิยมนับจากนั้นมา

ใจความสำคัญ คือ

เฉลยแบบทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

1. **ใจความสำคัญคือ** เมื่ออายุ 50 ปีขึ้นไปกระดูกอ่อนที่หุ้มอยู่ที่ปลายกระดูกจะถูกทำลายมากขึ้น
2. **ใจความสำคัญคือ** การออกกำลังกายไม่ได้มีผลเฉพาะต่อกล้ามเนื้อเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการทำงานของระบบสมองและระบบประสาทอีกด้วย
3. **ใจความสำคัญคือ** ตั้งแต่ในสมัยโบราณชนมหวานของไทยส่วนใหญ่ประกอบด้วยแป้ง ทำจากข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียว น้ำตาลทำจากมะพร้าวหรือตาล และกะทิ
4. **ใจความสำคัญคือ** เพลงกล่อมเด็ก เนื้อหาในเพลงมักจะแสดงอารมณ์และความรู้สึก
5. **ใจความสำคัญคือ** เขาเป็นพืชสมุนไพรชนิดหนึ่งที่ขึ้นตามป่าเขาสูงที่มีอากาศหนาวเย็น ชาถูกค้นพบโดย ลกยู

ใบความรู้ เรื่อง การตีความและประเมินคุณค่า
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่องการอ่านตีความและประเมินคุณค่า
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

การอ่านเป็นการสื่อสารที่มีคุณค่าเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การเป็นนักปราชญ์ เพราะหนังสือคือสื่อการเรียนรู้ ความรู้ที่นึกคิดที่ช่วยแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกเพลิดเพลินเพื่อให้สามารถตีความและประเมินคุณค่าแนวคิดเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน แนวทางการอ่านตีความและการประเมินคุณค่า มีดังนี้

๑. การอ่านงานเขียนควรอ่านข้อความทั้งหมดก่อน เพื่อทำความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องที่อ่าน
๒. ไตร่ตรองและพิจารณาว่าผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเกิดปฏิกิริยาในเรื่องใดบ้าง และผู้เขียนต้องการแสดงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือแสดงอารมณ์ ความรู้สึกใดที่เด่นที่สุด
๓. สรุปรวบยอดใจความสำคัญของสารว่าคืออะไร จากนั้นเข้าสู่การตีความโดยเริ่มจากการตีความโดยเริ่มจากการตีความ คำศัพท์ สำนวน ประโยคจากเรื่องที่อ่านว่ามีความหมายโดยตรง ความหมายโดยนัยอะไรบ้าง และตีความแนวคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ
๔. เมื่อตีความเรื่องที่อ่านได้แล้วจากนั้นเข้าสู่การประเมินคุณค่างานเขียนด้วยการอธิบายลักษณะดี ลักษณะที่บกพร่องของงานเขียนในแง่มุมต่าง ๆ อาทิ ด้านเนื้อเรื่อง ด้านความคิดเห็น ด้านทำนองแต่ง การประเมินคุณค่างานเขียนเป็นการนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ และตัดสินว่างานเขียนที่อ่านนั้นมีประโยชน์หรือเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมหรือไม่

ใบงานเรื่อง การตีความและประเมินคุณค่า
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การตีความและประเมินคุณค่า
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

อ่านเพิ่มพลัง

“ผู้หญิงคนนี้ทำได้หลายอย่าง เป็นนักดำน้ำ ปั่นจักรยานได้ ขับรถได้ ขับเครื่องบินได้ และยังเป็นนักเทคอนโดสายดำ ไม่น่าแปลกหากเธอมีอวัยวะครบสามสิบสอง”

นำเรื่องของวินทร์ เลียววาริณ “เรื่อง ไร้แขนแต่มีปีก” ใน allmagasin online ฉบับ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ทำให้สะดุดตาต้องอ่านจนจบ

เจสซิกา ค็อกซ์ (Jessica Cox) คือชื่อของผู้หญิงคนนั้น เธอไร้แขนแต่พลังใจเต็มร้อย เธอเก่งกว่าคนปกติ ทำทุกอย่างด้วยตนเองโดยใช้เท้าแทนมือ ขับรถเติมน้ำมันเอง สวมคอนแทคเลนส์ หวีผม โทรศัพท์ พิมพ์ดีด ๒๕ คำ ต่อหน้าที่สวมเสื้อผ้าเอง เต็มรับ เป็นนักเทคอนโดสายดำไร้แขนคนแรกของสมาคมเทคอนโดสหรัฐฯ เรียนจบมหาวิทยาลัยสาขาจิตวิทยา ขับเครื่องบินได้ด้วยเท้าทั้งสองและแต่งงานมีครอบครัวอย่างมีความสุข

“คนบางคนร่างกายครบสามสิบสองแต่ไม่ใช่ รอคอยความช่วยเหลือจากคนอื่น กายสมบูรณ์ใจพิการ” คมมาก
เจสซิกา ค็อกซ์ (Jessica Cox) ไร้แขนแต่มีปีกบินข้ามอุปสรรคไปสู่ความฝันได้ และยังทำให้คนอื่นรู้สึกว่ายังมีความหวัง

“แล้วเราละ ทำอะไรได้บ้างหรือยัง”

*คิดเมื่ออ่านไร้แขนแต่มีปีก ของ วินทร์ เลียววาริณ จาก allmagazineonline ฉบับ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

*****

ให้นักเรียนตอบคำตอบจากข้อความที่นักเรียนอ่าน (ข้อละ ๒ คะแนน)

๑. “ไร้แขนแต่มีปีก” คืออะไร

.....
.....

๒. วินทร์ เลียววาริณ ต้องการสื่อสารอะไรถึงผู้อ่าน

.....

๓. เจสซิกา ค็อกซ์ (Jessica Cox) เป็นคนอย่างไร

.....
.....

๔. ผู้อ่านได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องที่อ่าน

.....
.....

๕. สิ่ง que ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้คืออะไร

.....
.....

ใบความรู้เรื่อง การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่ฟังและดู
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเลือกดูสิ่งที่เป็นประโยชน์จากโฆษณา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หลักการวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู

การวิเคราะห์ หมายถึงการแยกแยะประเภท ลักษณะ สาระสำคัญและการนำเสนอพร้อมทั้งเจตนาของผู้พูดหรือผู้เสนอ

การวิจารณ์ หมายถึง การพิจารณาอย่างมีหลักเกณฑ์ในเรื่องที่ฟังและดู ว่ามีอะไรน่าคิดน่าสนใจ น่าติดตาม น่าชมเชย น่าชื่นชมและมีไรบกพร่องบ้าง

การวิจารณ์สารหรือเรื่องที่ได้ฟังและดู เมื่อได้วิเคราะห์และวินิจฉัยและใช้วิจารณ์ญาณในการฟังและดูเรื่องหรือสารที่ได้รับแล้วก็นำผลมารายงานบอกกล่าวแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งนั้น อย่างมีเหตุผล มีหลักฐาน ประกอบ และเป็นสิ่งสร้างสรรค์

สังคมปัจจุบันช่องทางการนำเสนอข้อมูลให้ดูและฟังจะมีมากมาย ดังนั้นผู้เรียนควรรู้จักเลือกที่จะดูและฟัง เมื่อได้รับรู้ข้อมูลแล้ว การรู้จักวิเคราะห์ วิจัย เพื่อนำไปใช้ในทางสร้างสรรค์ เป็นสิ่งจำเป็นเพราะผลที่ตามมาจากการดูและฟังจะเป็นผลบวกหรือลบแก่สังคมก็ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ นั่นคือผลดีจะเกิดแก่สังคมก็เมื่อผู้ดูและฟังนำผลที่ได้นั้นไปใช้อย่างสร้างสรรค์ หรือในปัจจุบันจะมีสำนวนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายว่าคิดบวกนั่นเองเมื่อรู้จักหลักในการดูและฟังแล้ว ควรจะรู้จักประเภทเพื่อแยกแยะในการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งอาจสรุปประเภทได้ ดังนี้

๑. สื่อโฆษณา สื่อประเภทนี้ผู้ฟังต้องรู้จักดูมุ่งหมายเพราะส่วนใหญ่จะเป็นการสื่อให้คล้อยตาม อาจไม่สมเหตุสมผล ผู้ฟังต้องพิจารณาไตร่ตรองก่อนซื้อหรือก่อนตัดสินใจ

๒. สื่อเพื่อความบันเทิง เช่น เพลง, เรื่องเล่า ซึ่งอาจมีการแสดงประกอบด้วย เช่น นิทาน นิยาย หรือสื่อประเภทละคร สื่อเหล่านี้ผู้รับสารต้องระมัดระวัง ใช้วิจารณ์ญาณประกอบการตัดสินใจก่อนที่จะซื้อหรือทำตาม ปัจจุบันรายการโทรทัศน์จะมีการแนะนำว่าแต่ละรายการเหมาะกับกลุ่มเป้าหมายใด เพราะเชื่อกันว่าถ้าผู้ใดขาดความคิดในเชิงสร้างสรรค์แล้ว สื่อบันเทิงอาจส่งผลร้ายต่อสังคมได้ เช่น ผู้ดูเอาตัวอย่างการจี้, ปล้น, การข่มขืนกระทำชำเรา และแม้แต่การฆ่าตัวตาย โดยเอาอย่างจากละครที่ดูก็เคยมีมาแล้ว

3. ข่าวสาร สื่อประเภทนี้ผู้รับสารต้องมีความพร้อมพอสมควร เพราะควรต้องรู้จักแหล่งข่าว ผู้นำเสนอข่าว การจับประเด็น ความมีเหตุมีผล รู้จักเปรียบเทียบเนื้อหาจากที่มาของข่าวหลาย ๆ แห่ง เป็นต้น

4. ปาฐกถา เนื้อหาประเภทนี้ผู้รับสารต้องฟังอย่างมีสมาธิเพื่อจับประเด็นสำคัญให้ได้ และก่อนตัดสินใจเชื่อหรือนำข้อมูลส่วนใดไปใช้ประโยชน์ต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ อยู่บ้าง

5. สุนทรพจน์ สื่อประเภทนี้ส่วนใหญ่จะไม่ยาว และมีใจความที่เข้าใจง่าย ชัดเจน แต่ผู้ฟังจะต้องรู้จักกลั่นกรองสิ่งที่ดีไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

สรุปการฟังอย่างสร้างสรรค์ ดังนี้

๑. รู้จุดมุ่งหมายของสารที่ดูและฟังนั้น

๒. รับฟังและดูอย่างตั้งใจและทำความเข้าใจ
๓. รู้จักสรุปและเลือกนำไปใช้ประโยชน์

ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่ฟังและดู
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเลือกดูสิ่งที่เป็นประโยชน์จากโฆษณา
 รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ข้อ ๑. นักเรียนดูภาพโฆษณาแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๑.๑ โฆษณานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ .....

.....

๑.๒ ลักษณะการใช้ภาษา .....

๑.๓ โฆษณานี้มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร ยกเหตุผลประกอบเป็นข้อ ๆ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. นักเรียนดูภาพโฆษณาแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

NOVARTIS

ทาครั้งเดียว
รักษาฮ่องกงฟุต

ลามิซิล วานซ์
ยาต้านเชื้อรา ใช้ทาครั้งเดียว 1%

ลามิซิล วานซ์ เจลชนิดใหม่ รักษาโรคเชื้อราที่ง่ามเท้า หรือฮ่องกงฟุต แบบทาครั้งเดียว (Single Dose Application) มีตัวยาเทอร์บินาฟีน ไฮโดรคลอไรด์ 1% ในรูปเจลใส ภายหลังทายาจะมีแผ่นฟิล์มบางๆ เคลือบบนผิวหนัง สะดวกใช้ง่าย

พหุดีได้ค้นคว้าหาขยาแผลบิจุวันคัวไป โปดอันวรายละเอ็ดดิ่งดั้นในมกถาวรกับชยชยมีชียา

บริษัท โนวาร์ติส (ประเทศไทย) จำกัด ๒๒๖ อาคารบีไอพาร์ค ชั้น 15 ถนนสุขุมวิท ซอยสุขุมวิท ๓๑ กรุงเทพฯ 10110 โทร. 0-๒๖๘๖-๐๘๘๘
ในประเทศไทย โนวาร์ติส จำกัด โทร. 11๐๐2๖๐1

๒.๑ โฆษณานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ .....

.....

๒.๒ ลักษณะการใช้ภาษา .....

๓.๓ โฆษณานี้มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร ยกเหตุผลประกอบเป็นข้อ ๆ .....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้เรื่อง การเขียนคำโฆษณา
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การเขียนคำโฆษณา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หลักการเขียนโฆษณา

การเขียนคำโฆษณาต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และภาษาที่โน้มน้าวใจ ผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์อันยอดเยี่ยม ความคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

๑. ต้องมีประโยชน์ คำโฆษณาหรือข้อความต้องมีประโยชน์ ขณะเดียวกันต้องกระตุ้นให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้บริการมีส่วนร่วม มีข้อเสนอต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านชื่นชอบ

๒. ต้องมีระยะเวลา ควรมีวันเริ่มต้น สิ้นสุด เพราะทำให้ผู้อ่านรู้สึกตื่นตัว เร่งรีบ และพร้อมที่จะได้รับสิทธิประโยชน์

๓. การใช้ภาษา สั้น กระชับ เชิญชวนและสุภาพ คำหรือข้อความต้องสั้น กระชับดึงดูด ไม่ใช่ถ้อยคำที่เยิ่นเย้อ

๔. ต้องมีข้อความสำหรับกระตุ้นให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้บริการ แสดงปฏิกิริยาตอบสนองในทันทีทันใด

๕. หลีกเลี่ยงการใช้คำโฆษณาเกินจริง ไม่ควรใช้คำที่เกินจริง เช่น “มหัศจรรย์” หรือ “วิเศษสุด” การใช้คำเช่นนี้อาจทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกไม่แน่ใจว่าคุณภาพของสินค้านั้นจะมีคุณภาพจริง ๆ

๖. ทุกข้อความของคำโฆษณาควรมีตราสินค้าซึ่งเป็นสัญลักษณ์

ใบความรู้ เรื่อง การพูดโน้มน้าวใจ หน่วยที่ ๑ วิจิตรนิพนธ์ภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพูดโน้มน้าวใจ รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย
รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาที่ ๓

การพูดโน้มน้าวใจ เป็นการพูดให้ผู้ฟังเกิดความไว้วางใจ เชื่อถือ ประทับใจในถ้อยคำของผู้พูด
และมีความคิดเห็นคล้อยตาม

จุดมุ่งหมายของการพูดโน้มน้าวใจ

จุดมุ่งหมายของการพูดโน้มน้าวใจ แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑. ให้ผู้ฟังปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดเสนอ ซึ่งจะต้องเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม ไม่นำไปในทางที่เสื่อมเสีย
๒. ให้ผู้ฟังเลิกปฏิบัติในสิ่งนั้น ๆ เพราะการประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นจะเกิดผลเสียต่อตนเองหรือผู้อื่น
จึงต้องการให้เลิกพฤติกรรมนั้น

๓. ให้ผู้ฟังปฏิบัติสิ่งนั้นต่อไป เพราะเป็นการปฏิบัติที่ดีอยู่แล้ว ผู้พูดจะต้องไม่กล่าวขยอเกินจริงเพราะจะทำให้ผู้ฟังเกิดความไม่ไว้วางใจ คิดว่ามีเจตนาบางอย่างแฝงอยู่ก็จะไม่ปฏิบัติตามที่ผู้พูดต้องการ การพูดจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการของผู้พูดเป็นสำคัญ

การพูดโน้มน้าวใจจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการของผู้พูดเป็นสำคัญว่าจะสร้างความเชื่อถือและความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ฟังได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงหลักการพูดในลักษณะนี้ไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

หลักการพูดโน้มน้าวใจ

หลักการพูดโน้มน้าวใจ มีดังนี้

๑. กำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอนว่าต้องการพูดโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังมีการตอบสนองอย่างไร
๒. แสดงให้ผู้ฟังเชื่อมั่นว่าผู้พูดมีความรู้ในเรื่องที่พูด ซึ่งผู้พูดต้องศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะพูดมาเป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะเสนอความคิดอย่างมีหลักการ มีเหตุผล มีหลักฐานอ้างอิง พร้อมทั้งจะตอบข้อซักถามของผู้ฟัง
๓. ทำความรู้จักกับผู้ฟังโดยแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้พูดพอสมควร เพื่อสร้างความเป็นมิตรและความไว้วางใจ
๔. ใช้เหตุและผลในการนำเสนอชี้ให้เห็นผลดีในการปฏิบัติตามและผลเสียของการไม่ปฏิบัติตาม หากมีหลักฐานอ้างอิงก็จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือในตัวผู้พูด
๕. ใช้คำพูดที่สุภาพ สร้างสรรค์ เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนและมีน้ำเสียงที่เหมาะสม

ตัวอย่าง การพูดโน้มน้าวใจให้เลิกปฏิบัติ

ยาไม่สามารถรักษาโรคได้ทุกโรค เพราะโรคแต่ละโรคเกิดจากเชื้อโรคที่แตกต่างกัน ตัวยาที่ใช้ในการรักษาก็แตกต่างกันด้วย คนที่ชอบซื้อยามากินเวลาเจ็บป่วยควรจะรู้ถึงโทษที่จะเกิดขึ้นตามมา นั่นก็คือ ระบบการทำงานของตับและไตถูกทำลาย กระจุกตัว บวมเป็นโรคกระเพาะ ซึ่งออกมาในลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของยาที่เรากินเข้าไป เมื่อทราบอย่างนี้แล้ว ขอให้ทุกคนเลิกซื้อยามาดูตามร้านขายยาเอง ให้ไปพบแพทย์เพื่อรับการรักษาที่ถูกต้อง

ตัวอย่าง การพูดโน้มน้าวใจให้ปฏิบัติตาม

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาติไทย พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์มีส่วนสำคัญในการดำรงรักษาภาษาไทยไว้ให้เป็นสมบัติของชาติสืบไป แต่คนไทยในปัจจุบันกลับใช้ภาษาอย่างผิด ๆ จนเป็นความเคยชิน ทำให้เอกลักษณ์ทางภาษาถูกทำลายความมั่นคงของชาติก็ถูกบั่นทอนไปด้วย เราทุกคนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญ ช่วยกันอนุรักษ์และพัฒนาภาษาไทยให้คงอยู่กับชาติไทยตลอดไป อย่าให้ภาษาซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต้องถูกทำลายด้วยมือของคนไทยเอง

มารยาทในการพูด

มารยาทในการพูด คือ กิริยาวาจาที่เรียบร้อย ถูกต้อง งดงามตามแบบแผนของสังคม มารยาทเป็นคุณสมบัติประจำตัวของผู้พูดที่มีส่วนทำให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อผู้พูด

โดยทั่วไปผู้พูดควรมีมารยาทในการพูด ดังนี้

๑. มารยาทในการแต่งกาย ควรแต่งกายสะอาดเรียบร้อย เครื่องแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ และเข้ากับบุคลิกภาพของผู้พูด

๒. มารยาทในการแสดงออก เช่น การเดิน การยืน การใช้อวัยวะของร่างกาย ควรทำอย่างสง่างามเผยสอดรับกับเนื้อหาที่จะพูด และเป็นธรรมชาติ

๓. มารยาทในการใช้คำพูด หลักการใช้คำพูด คือ จะต้องเป็นข้อเท็จจริง เป็นเหตุเป็นผล มีคุณค่าสารประโยชน์ หลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพ คำกำกวม คำที่ออกเสียงไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ควรเลือกใช้คำพูดให้เหมาะสมกับที่ประชุมชนนั้น ๆ ด้วย

๔. การรักษาเวลาในการพูดอย่างเคร่งครัด ไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป ควรพูดให้จบภายในเวลาที่กำหนด

๕. การควบคุมอารมณ์ ขณะที่พูดอาจจะมีอุปสรรคเกิดขึ้นหรือมีการรบกวนการพูด เช่น คนยกมือถาม มีคนพูดคุยกัน มีผู้ฟังพูดแทรกกลางคัน เป็นต้น ผู้พูดจะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองให้หนักแน่น และแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างดี

๖. การรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ฟังหากมีผู้ฟังแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป ควรรับฟังและแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างเหมาะสมมีเหตุมีผลไม่ยึดมั่นว่าความเห็นของตนเองถูกต้องที่สุดเท่านั้น

มารยาทในการพูดมีความสำคัญมาก เพราะมีผลอย่างยิ่งต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการพูด โดยเฉพาะการพูดในที่ประชุมชนหรือพูดในที่สาธารณะ จะต้องระมัดระวังมารยาทในการพูดอย่างมาก มารยาทในการพูดไม่ใช่การแสร้งทำว่ามีมารยาท หากแต่เป็นการฝึกฝนตนเองจนกลายเป็นนิสัย ไม่ว่าจะพูดที่ไหน เมื่อไร ก็ยังคงรักษามารยาทในการพูดอยู่เช่นนั้นไม่เปลี่ยนแปลง ถือเป็นมาตรฐานส่วนบุคคลหรือเป็นบุคลิกภาพอย่างหนึ่ง

คนที่มีมารยาทในการพูดไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน สماعกับใครก็มักจะได้รับ การต้อนรับอย่างดี มีคนรักใคร่ เชื่อถือคำพูด ทางพระพุทธศาสนาสอนว่า “การพูดดีเป็นมงคลอันประเสริฐสูงสุดของชีวิต” ช่วยนำพาให้ชีวิตเจริญก้าวหน้า ดังนั้น นักเรียนควรหมั่นฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีมารยาทในการพูด จนกระทั่งกลายเป็นลักษณะนิสัยอันจะเกิดจากมงคลแก่ตัวนักเรียนเองตลอดไป

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนอธิบาย

หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การเขียนอธิบาย

รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ความหมายการเขียนอธิบาย

การเขียนอธิบาย เป็นการเขียนเพื่อการสื่อสารให้เกิดความกระจ่างแจ้งเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดและถูกต้อง ด้วยกลวิธีที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา

กลวิธีการเขียนอธิบาย

๑. การอธิบายตามลำดับขั้น คือ การเขียนอธิบายที่แสดงขั้นตอนไปตามลำดับการเขียนอธิบายวิธีนี้มักใช้กับการอธิบายกระบวนการ กิจกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงที่มีขั้นตอน เช่น วิธีทำอาหาร การทดลองวิทยาศาสตร์ การออกกายบริหาร และการเจริญเติบโตของพืช เป็นต้น

2. การอธิบายด้วยการให้คำจำกัดความ (นิยาม) คือ การเขียนอธิบายความหมายของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน การให้คำจำกัดความประกอบด้วยข้อความที่ต้องการคำอธิบาย เช่น

คำว่า “คาราโอเกะ” เป็นภาษาญี่ปุ่นเกิดขึ้นใหม่ โดยนำคำว่า “คารา” (Kara) ซึ่งแปลว่า “ว่างเปล่า” มาผสมกับคำยืมจากภาษาอังกฤษว่า “โอเกะ” (จากคำว่า Orchestra) รวมความแล้วมีความหมายถึงเพลงที่มีแต่เสียงดนตรี ไม่มีเสียงนักร้อง แต่มีเนื้อร้องปรากฏเลื่อนไปตามส่วนล่างของจอ เพื่อให้คนที่ชอบร้องเพลงได้ร้องไปตามทำนองและได้ดูภาพสวย ๆ ที่อาจจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับเพลงนั้น ๆ ก็ได้

(ที่มา :นิตยา กาญจนวรรณ)

๓. การอธิบายด้วยการให้รายละเอียด คือ การเขียนอธิบายที่จะแสดงรายละเอียดหรือให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เป็นต้นว่า การอธิบายลักษณะทางกายภาพ เช่น

ข้างเผือก ข้างสำคัญ หรือข้างสีประหลาดนั้น ตามตำราท่านกำหนดไว้ ๗ ประการ คือ มีตาขาว มีเพดานขาว มีเล็บขาว มีพื้นหลังเป็นสีขาว หรือสีหม้อใหม่ มีขนขาว มีขนหางขาว และมีอณฑโกศขาวหรือสีหม้อใหม่

๔. การอธิบายด้วยการยกตัวอย่าง คือ การเขียนอธิบายที่มีการยกตัวอย่างประกอบเรื่อง เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น มักมีคำว่า เช่น ได้แก่ อาทิ ตัวอย่างเช่น

เช่น

ผักสดที่คุณแม่บ้านจะเลือกมาทำสลัดนั้น หาได้ไม่ยากเลยทั้งจากตลาดสดใกล้บ้านหรือแม้กระทั่งในซูเปอร์มาร์เก็ตก็มีผักมากมายให้คุณแม่บ้านได้เลือกสรรตามชอบใจ ไม่ว่าจะเป็นผักไทย ๆ อย่างแตงกวา มะเขือเทศ หอมหัวใหญ่ กะหล่ำปลี และผักกาดหอม หรือผักของฝรั่ง อย่างแครอท

แซลารี ผักกาดแก้ว กะหล่ำปลีสีม่วง แรดิช และบิทูท เป็นต้น

๕. การอธิบายด้วยการเปรียบเทียบ คือ การเขียนอธิบายที่ชี้ให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของสิ่งที่ผู้เขียนนำมาเปรียบเทียบกัน เช่น

...การจะดูแลต้นส้มที่รักสักต้นให้ผลิดอกออกผลได้ตั้งใจไม่ต่างอะไรกับการอุ้มชูดูแลเด็กอ่อน ไข่เพียงเพราะต้นส้มใช้เวลาตั้งท้อง นับแต่วันที่ผลิดอกจนถึงวันที่เก็บผลได้กินเวลาราวเก้าเดือนเหมือนกับคน แต่ส้มยังมีความละเอียดอ่อนกับน้ำ ดิน อากาศ รวมไปถึงแมลง จึงต้องทะนุถนอมดูเดียวกับทารก...

๖. การอธิบายด้วยการแสดงเหตุและผล คือ การเขียนอธิบายที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ว่า สาเหตุนั้น ๆ จะก่อให้เกิดผลอะไรตามมา หรือผลลัพธ์นั้น ๆ เกิดจากสาเหตุอะไร เช่น

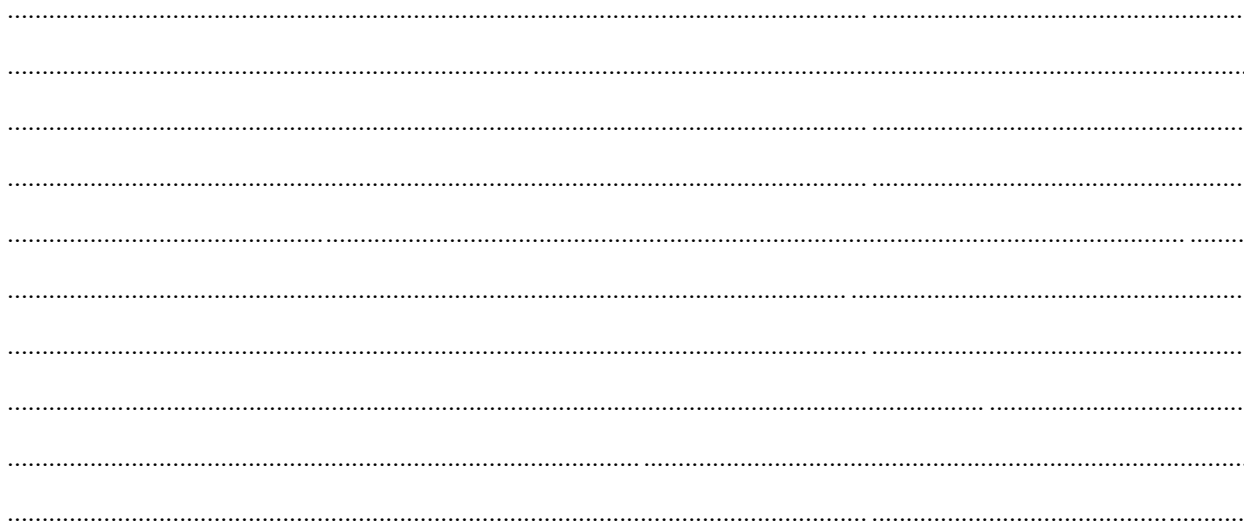
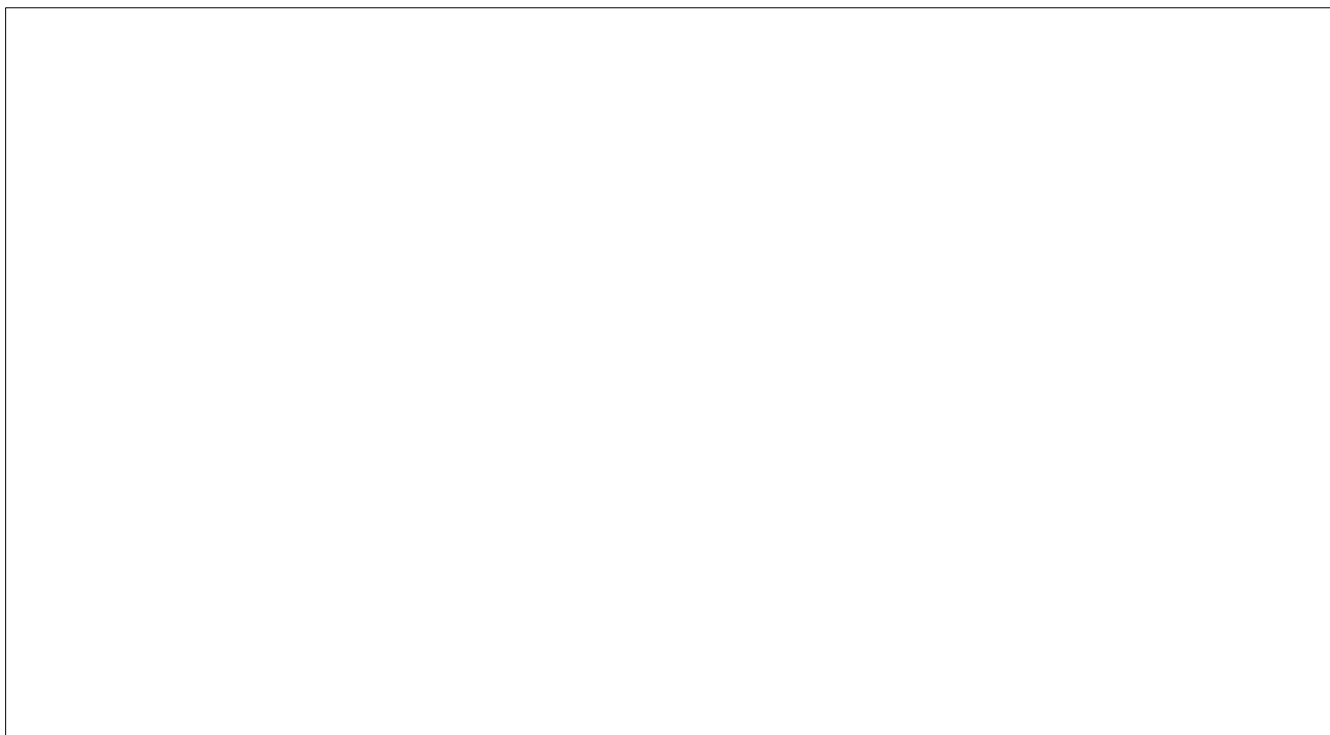
ความเครียดในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นเครียดเรื่องงาน เรื่องเงิน หรือเรื่องส่วนตัวและการรับประทานอาหารไม่ตรงเวลา อีกทั้งยังรับประทานอาหารที่มีรสเปรี้ยวจัด และเผ็ดจัด ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคกระเพาะอาหารได้ อาการเบื้องต้น คือ ปวดท้องทั้งก่อนและหลังรับประทานอาหาร บางรายก็คลื่นไส้และอาเจียน หากไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องอาจทำให้ปวดท้องขึ้นรุนแรงจนถึงกระเพาะอาหารทะลุได้

(ที่มา :ธีรภาพ โลหิตกุล)

ใบงานเรื่อง การเขียนอธิบาย

หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การเขียนอธิบาย
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่การเดินทางของนักเรียนจากบ้านมายังโรงเรียนพร้อมทั้งเขียนอธิบายให้เข้าใจ

ใบความรู้เรื่อง การพูดรายงาน
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การพูดรายงาน
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

การพูดรายงาน

การพูดรายงาน เป็นการบอกเล่า ชี้แจง แสดงผลการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน การพูดรายงานมีความสำคัญในฐานะที่เป็นการเผยแพร่ความรู้ความคิด เพื่อสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญา

การพูดรายงานมีหลักการพูด ดังนี้

๑. เตรียมเอกสารประกอบการรายงานให้พร้อม
๒. กล่าวทักทายผู้ฟัง แนะนำตนเองและเรื่องที่รายงาน
๓. พูดรายงานตามลำดับ ใช้น้ำเสียงและลีลา

หลักการพูดรายงาน

๑. พูดข้อมูลที่ค้นคว้ามาจากการทำรายงานไปตามลำดับให้ต่อเนื่องกัน ถ้าเป็นเรื่องยาวต้องแบ่งเป็นหัวข้อพูด แต่ละหัวข้อให้สัมพันธ์กัน
๒. ใช้ภาษาพูดที่กระชับ เข้าใจง่าย สุภาพ ด้วยเสียงที่ตั้งพอควร หนักแน่น แสดงความมั่นใจ อาจอ่านข้อความสำคัญบางตอน ถ้ามีเอกสารแจกควรแนะนำให้ดูโดยบอกหน้าและบรรทัดที่เท่าไร ให้ผู้ฟังพบข้อความนั้น ๆ จึงพูด
๓. เสนอข้อมูลตรงประเด็นและยกหลักฐาน เหตุผลมาประกอบการพูดอย่างพอเพียง ไม่มากหรือน้อยเกินไป
๔. ไม่ใช้ภาษาต่างประเทศถ้ามีคำภาษาไทยใช้อยู่แล้วและเป็นที่ยูจกนนอกจากเป็นคำใหม่หรือเป็นศัพท์เฉพาะวงการณ์นั้น ๆ
๕. พูดคำควบกล้ำให้ชัดเจนมิฉะนั้นจะผิดความหมาย รวมทั้งการพูดเว้นวรรคตอน ออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย
๖. ไม่ควรพูดเรื่องส่วนตัวของตนเอง และไม่นำเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นมาพูด

.....

ใบความรู้เรื่อง การพูดรายงาน
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การพูดรายงาน
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

การพูดรายงาน

การพูดรายงาน เป็นการบอกเล่า ชี้แจง แสดงผลการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน การพูดรายงานมีความสำคัญในฐานะที่เป็นการเผยแพร่ความรู้ความคิด เพื่อสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญา

การพูดรายงานมีหลักการพูด ดังนี้

๑. เตรียมเอกสารประกอบการรายงานให้พร้อม
๒. กล่าวทักทายผู้ฟัง แนะนำตนเองและเรื่องที่รายงาน
๓. พูดรายงานตามลำดับ ใช้น้ำเสียงและลีลา

หลักการพูดรายงาน

๑. พูดข้อมูลที่ค้นคว้ามาจากการทำรายงานไปตามลำดับให้ต่อเนื่องกัน ถ้าเป็นเรื่องยาวต้องแบ่งเป็นหัวข้อพูด แต่ละหัวข้อให้สัมพันธ์กัน
๒. ใช้ภาษาพูดที่กระชับ เข้าใจง่าย สุภาพ ด้วยเสียงที่ตั้งพอควร หนักแน่น แสดงความมั่นใจ อาจอ่านข้อความสำคัญบางตอน ถ้ามีเอกสารแจกควรแนะนำให้ดูโดยบอกหน้าและบรรทัดที่เท่าไร ให้ผู้ฟังพบข้อความนั้น ๆ จึงพูด
๓. เสนอข้อมูลตรงประเด็นและยกหลักฐาน เหตุผลมาประกอบการพูดอย่างพอเพียง ไม่มากหรือน้อยเกินไป
๔. ไม่ใช้ภาษาต่างประเทศถ้ามีคำภาษาไทยใช้อยู่แล้วและเป็นที่ยูจกนนอกจากเป็นคำใหม่หรือเป็นศัพท์เฉพาะวงการณ์นั้น ๆ
๕. พูดคำควบกล้ำให้ชัดเจนมิฉะนั้นจะผิดความหมาย รวมทั้งการพูดเว้นวรรคตอน ออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย
๖. ไม่ควรพูดเรื่องส่วนตัวของตนเอง และไม่นำเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นมาพูด

.....

ใบความรู้เรื่อง การเขียนคำคม
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนคำคม
รายวิชาภาษาไทย รหัสท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ความหมาย

คำคม คือ ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด หรือถ้อยคำหรือข้อความที่มีความหมายอยู่ในตัว ด้วยการกล่าวซ้ำคำ บางคำในข้อความนั้นๆ ให้มีความหมายเกี่ยวพันกับเนื้อความเดิม คำคมที่ดีต้องแสดงถึงการใช้ความคิด หรือแสดงให้เกิดความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้อ่านเกิด ความลึกซึ้งเมื่อได้อ่าน

หลักการเขียนคำคม

๑. ใช้ถ้อยคำสัมผัสคล้องจอง สละสลวย
๒. ใช้คำที่มีความหมายคมคาย
๓. มุ่งให้เกิดความคิดที่ดีและอยากปฏิบัติตาม
๔. มีความลึกซึ้งกินใจ

ลักษณะของคำคม

คำคม มีหลายลักษณะ ดังนี้

๑. คำคมที่เป็นคำพูดธรรมดา ไม่มีสัมผัส โดยมากใช้คำง่าย ๆ ไม่ต้องแปล อ่านแล้วเข้าใจทันที เช่น
“ความรักทำให้คนตาบอด” “ลืมนที่อันตรายคือลืมตัว”
“ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่”
“อดีตคือสิ่งที่ผ่านไป อนาคตคือสิ่งที่ฝัน ปัจจุบันเท่านั้นคือความจริง”
๒. คำคมที่เป็นคำสัมผัสคล้องจองกันสั้น ๆ ส่วนมากมี ๒ วรรค เพื่อจดจำ ได้ง่าย เช่น
“ชื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน”
“ภาษาไทยต้องใช้ให้ถูกหลักภาษารักต้องใช้ให้ถูกคน”
“ความงามไม่คงที่ ความดีชิ่งทน”
“ความสำเร็จของลูก คือความสุขของพ่อแม่”
“อันนารีไม่ใช่เลขคณิต อย่าไปคิดให้หนักสมอง”
๓. คำคมที่แต่งด้วยคำประพันธ์ เช่น
    ใครลืมนใครใจรู้   ใครอยู่ใครไปใจเห็น
    ใครสุขใครเศร้าเข้าเย็น   ใจเป็นที่แจ้งแห่งเรา
    ใครชอบใครชังช่างเถิด   ใครเข็ดใครชู่ช่างเขา
    ใครเบื่อใครบ่นทนเอา   ใจเราร่วมเย็นเป็นพ้อ

ใบงานเรื่อง การเขียนคำคม

หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนคำคม

รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำคมตามหัวข้อต่อไปนี้

การเรียนรู้

- 1.....
- 2.....
- 3.....

การทำความดี

- 1.....
- 2.....
- 3.....

เศรษฐกิจพอเพียง

- 1.....
- 2.....
- 3.....